

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa K.C.

przeciwko Centrum w C.

o odszkodowanie z tytułu wypowiedzenia warunków umowy o pracę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 8 sierpnia 2023 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy

i Ubezpieczeń Spółecznych w Częstochowie

z dnia 25 kwietnia 2022 r., sygn. akt IV Pa 1/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) zł z ustawowymi odsetkami za czas po upływie
tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia
zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2021 r., VII P 532/19, Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych w Częstochowie w sprawie o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia warunków umowy o pracę i o odszkodowanie zasądził od pozwanego Centrum w C. na rzecz powódki K.C. kwotę 15.933 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 listopada 2019 r. do dnia zapłaty (pkt 1.); w

pozostalej części powództwo oddalił (pkt 2.); wyrokowi w punkcie 1 do kwoty 5.531 zł nadal rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 3.); zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 4.); nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kasa Sądu Rejonowego w Częstochowie kwotę 797 zł tytułem opłaty sądowej, której powódka nie miała obowiązku uiścić (pkt 5.).

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie, wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2022 r., IV Pa 1/22, oddalił apelację pozwanego oraz zasądził od niego na rzecz powódki kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed sądem drugiej instancji.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie: 1) art. 382 w związku z art. 233 § 1 k.p.c.; 2) art. 385 w związku z art. 386 § 4 k.p.c.; 3) art. 30 § 4 w związku z art. 42 § 1 k.p.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, gdyż: (-) przyczyna wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy była dostatecznie skonkretyzowana, bowiem zawierała w tym przypadku wszystkie niezbędne elementy takiego oświadczenia, to jest określała do wysokości jakiego wynagrodzenia zasadniczego powódka będzie miała obniżone wynagrodzenie, jaka będzie jej kategoria zaszeregowania oraz określała przyczynę takiego stanu, to jest określenie wynagrodzenia powódki w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniom innych pracowników, których zakres obowiązków był identyczny z zakresem obowiązków powódki; (-) nie było konieczne określanie w treści wypowiedzenia zmieniającego wysokości wynagrodzeń pracowników Działu Świadczeń, okresu ich zatrudnienia, doświadczenia zawodowego, bowiem powódce zaproponowano wynagrodzenie na najwyższym poziomie pracownika Działu Świadczeń o identycznym zakresie obowiązków; (-) wypowiedzenie powódce warunków płacowych (w pozostałym zakresie jej warunki pracy nie ulegały zmianie) było również konieczne z uwagi na możliwość zarzutów w stosunku do pracodawcy o dyskryminację płacową, bowiem powódka otrzymywała wynagrodzenie znacznie wyższe od wynagrodzeń innych pracowników o tych samych obowiązkach, czy wręcz pracowników szerebla kierowniczego lub głównych specjalistów.

Pozwany wywiódł, że gdyby nie podzielić powyższego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, to w przedmiotowej sprawie wyłoniły się istotne zagadnienia prawne wymagające odpowiedzi na pytania:

a) czy na gruncie art. 30 § 4 w związku z art. 42 § 1 k.p., przyjmując, że wypowiedzenie zmieniające dotyczy wyłącznie wysokości wynagrodzenia i dotyczy wyłącznie jednego pracownika w zakładzie pracy o wynagrodzeniu nieadekwatnym do zakresu jego obowiązków - z uwagi na uprzednio zajmowane stanowisko u pracodawcy, od którego został przekazany do pozwanego na podstawie art. 23¹ k.p., konieczne jest wskazywanie: pracowników, do których wynagrodzenia było porównane wynagrodzenie powódki, zakresu ich obowiązków, okresu zatrudnienia, doświadczenia zawodowego w sytuacji, gdy proponowana wysokość wynagrodzenia odpowiada najwyższemu wynagrodzeniu pracownika tego samego działu, w którym świadczyła pracę powódka i pracownika o identycznym zakresie obowiązków,

b) czy na gruncie art. 30 § 4 w związku z art. 42 § 1 k.p. wystarczająco skonkretyzowana jest przyczyna wypowiedzenia, która wskazuje konieczność dostosowania wysokości wynagrodzenia pracownika do wynagrodzeń pracowników o identycznym zakresie obowiązków, określająca jego wysokość, mając na uwadze wysokość wynagrodzeń innych pracowników danego pracodawcy zarówno o tych samych zakresach obowiązków co powódka, jaki i jej bezpośrednich przełożonych, czy wręcz pracowników kadry kierującej zakładem pracy, w kontekście zarzutu dotyczącego dyskryminacji innych pracowników pod kontem wysokości otrzymywanego przez nich wynagrodzenia w myśl art. 18^{3a} oraz art. 18^{3b} k.p.

Mając powyższe na uwadze pozwana wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu za wszystkie instancje, w tym o kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a w przypadku uznania, że zachodzą podstawy do merytorycznego rozpoznania skargi w myśl art. 398¹⁶ k.p.c. o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie apelacji pozwanego i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego w

tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, a nadto w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na zasadzie art. 398¹¹ § 1 zdanie pierwsze k.p.c., wyznaczenie rozprawy w celu jej rozpoznania oraz zaliczenie wniesionej opłaty sądowej od uzasadnienia zaskarżonego wyroku na poczet opłaty od skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego na jej rzecz, a w wypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz powódki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, a jej rozpoznanie ma na celu zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący powołał się na przesłanki objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Należy w związku z tym zwrócić uwagę, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość stwierdzenia oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

wzajemnie się, co do zasady, wykluczają, ponieważ zakładają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1), jak i prywatny skarżącego (pkt 4). Trudno sobie wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2023 r., I CSK 2570/22, LEX nr 3582702).

Argumentacja pozwanego mająca uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej oraz z uwagi na występowanie zagadnień prawnych, koncentruje się na kwestiach dotyczących sposobu konkretyzacji przyczyn wypowiedzenia zmieniającego i w istocie zmierza do zakwestionowania oceny dowodów oraz poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych, których ocena doprowadziła Sąd Okręgowy do uznania, że przyczyny złożonego powódce wypowiedzenia nie były dla niej dostatecznie zrozumiałe.

Konieczne jest w związku z tym podkreślenie, że powołanie się na przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2023 r., I CSK 4784/22, LEX nr 3583254), do czego w istocie zmierza rozpatrywana skarga kasacyjna.

W judykaturze zwraca się ponadto uwagę, że kwestia dostatecznie konkretnego i zrozumiałego dla pracownika wskazania przyczyny wypowiedzenia (wypowiedzenia zmieniającego) jest podlegającą ustaleniu okolicznością faktyczną (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 stycznia 2000 r., I PKN 481/99, OSNAPIUS 2001 nr 11, poz. 373 oraz z dnia 11 lutego 2005 r., I PK 178/04, LEX nr 375699). Zawarty zaś w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na

zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 oraz art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(I.T.)

[ms]